अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

बुलिङटार गाउँपालिका, नवलपुर

आर्थिक वर्ष २०७५।७६

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं

Serving the Nation and the People

दूरदृष्टि (Vision)

जनहितकालागि जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुन प्रयत्नशील रहने ।

(We strive to be a credible institution in promoting accountability, transparency and integrity for the benefit of the people)

गन्तव्य (Mission)

सरोकारवालालाई सार्वजनिक कोषको दक्षतापूर्ण उपयोग सम्बन्धमा आश्वस्त पार्न स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide independent and quality audit service to assure our stakeholders that the public funds are efficiently used)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	(Integrity)
स्वतन्त्रता	(Independence)
व्यावसायिकता	(Professionalism)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

Phone: 4258174
4266034
4255707
A.G. Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

(बागमती र गण्डकी प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्या:२०७६/७७
च.नं : ७७६

मिति: २०७७/३/२४

श्री प्रमुखज्यू,
बुलिङटार गाउँपालिका,
नवलपुर ।

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ बमोजिम कारबाहीको लागि अनुरोध छ ।

(बामदेव शर्मा अधिकारी)
नायव महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको भनाई

टंकमणि शर्मा, दंगाल
महालेखापरीक्षक

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखापरीक्षण नियमितता, मितव्ययीता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यको आधारमा महालेखा परीक्षकबाट हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७५।७६ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र निकायसंग सम्बन्धित ऐन, नियम समेतको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ। लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरुमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जूमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता एवं सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ। स्रोत साधनको प्राप्ती र उपयोग सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रस्तुत गरी सुशासन प्रबर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात् जारी प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरु मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरी राय सहितको अन्तीम प्रतिवेदनजारी गरिएको छ। प्रतिबेदनमा दिएका सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा रहेको सीमित स्रोत साधनको उपयोग गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा मितव्ययीता, दक्षता र प्रभावकारीता आउने अपेक्षा गरिएको छ । फलस्वरुप स्थानीय तहको कार्यसम्पादनमा जवाफदेहिता र पारदर्शीता प्रर्बद्धन हुने विश्वास लिइएको छ।

लेखापरीक्षणबाट मूलतः स्थानीय तहमा प्राप्त हुने अनुदान, आन्तरिक आय र राजश्व बाँडफाँडको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आयतर्फ सङ्कलन न्यून रहेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात् बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, अत्याधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, वितरणमूखी खर्चको बाहुल्यता रहेको जस्ता प्रबृति देखिएका छन। विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथामिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरु समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, तोकिएबमोजिम जनसहभागिता नजुटेको, दीगो विकासका लक्ष्य अनुरुप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालीन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन् । स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ आवश्यक शीपयुक्त जनशक्तिको कमी रहेको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको छ। साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ। गत विगतमा लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरु सुधार तथा बेरुजू उपर अपेक्षित रुपमा आवश्यक कारबाही भए गरेको समेत देखिएन।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बावजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गर्ने प्रयास गरिएको थियो। लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरुसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका ब्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधार हुने, भौतिक पूर्वाधार र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु। स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरु सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु। आगामी दिनमा समेत यस्तै सहयोगको अपेक्षा गर्दछु।

२०७७ आषाढ २७ गते।

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

Phone: 4258174
4266034
4255707
A.G. Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

(वागमती तथा गण्डकी महानिर्देशनालय)

पत्र संख्या: २०७६।७७
च.नं : ८६५

मितिः २०७७।३।२५

श्री अध्यक्ष ज्यू,
बुलिङ्टार गाउँपालिका,
नवलपरासी (ब.सु.पु.) ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

कैफियत सहितको राय : हामीले बुलिङ्टार गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को बित्तिय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित आय व्यय बिबरण तथा लेखा टिप्पणीहरुको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको २०७६ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को बित्तिय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य बिबरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानून बमोजिम सारभूत रुपमा सहि तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको रायव्यक्त गर्ने आधार

१. गाउँपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्बजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा प्रयोग गरी बित्तिय बिबरण तयार गरेको छैन ।

२. लेखापरीक्षणबाट रु.१ करोड ५२ लाख ५८ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु.४१ लाख ६६ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.८ लाख २९ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.९८ लाख ४८ हजार र पेश्की बाँकी रु ४ लाख १५ हजार रहेको छ ।

३. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७६।०८।२९ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रिया सहितका प्रमाण कागजातका आधारमा फछ्र्यौट भएका दफाहरु हटाई कायम व्यहोराको अन्तीम प्रतिवेदन पाना सत्र (१७) यसैसाथ संलग्न छ ।

४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकीन हुने जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि स्वीकृत आचार संहिता अनुसार हामीले काम गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरु हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखा उत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी : आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तिका कारण वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । गाउँ कार्यकारिणी, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गाउँपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृयाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी : वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ति समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको होस् भनि उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्तता सम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विषेश वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तिलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(वामदेव शर्मा अधिकारी)
नायब महालेखापरीक्षक

बुलिङ्गटार गांउपालिका, नवलपरासी (ब.सु.पु.)
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७५/७६

परिचय : स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्दतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायीक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारीता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नुगाउँपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस गाउँपालिका अर्न्तगत ६ वटा वडा ३४ जना गाउँसभा सदस्य रहेका छन् । गण्डकी प्रदेश अन्तर्गत नवलपरासी (बर्दघाट सुस्तापूर्व) जिल्लाका सदरमुकाम कावासोतीबाट ४४ किलोमिटर दुरिमा अवस्थित यस गाउँपालिका १४७.६८वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल मार्फैलिएका छ। यस गाउँपालिकाले नेपालको कुल भुभागको ०.०७८८ प्रतिशत र नवलपरासी (ब.सु.पू) को १४.१५ प्रतिशत भूभागमा १९६५६ जनसंख्याको बसोबास छ।

स्थानीय संचितकोष : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ वमोजिम गाउँपालिकाले प्राप्त गरेको आय, अनुदान तथा सहायता र स्थानीय सरकार संचालनमा भएका व्ययहरु समावेश भएको आयव्यय हिसाव सहितको आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ को संचित कोषको संक्षिप्त अवस्था निम्न वमोजिम रहेको छ ।

आय व्ययको विवरण

सि.नं.	आय तर्फ			सि.नं.	व्यय तर्फ		
	विवरण		रकम		विवरण	रकम	
१	**गत वर्षको जिम्मेवारी**		**२५१५३६३४.७१**	१	**चालु खर्च**	**१६७६७३५१०.६७**	**१६७६७३५१०.६७**
	क) नगद			२	**पूँजीगत खर्च**	**१०४९१६०००**	**१०४९१६०००**
	ख) बैंक	**२५१५३६३४.७१**		३	**वित्तीय व्यवस्था भुक्तानी**		
२	**राजस्व (आन्तरिक आय)**		**५१९८०५४१.५१**		क) ऋण/ब्याज भुक्तानी		
	क) आन्तरिक राजस्व	**१२१७९३६.१३**			ख) ब्याज भुक्तानी		
	ख) /राजस्व बांडफांड	**४९९२७९५३.३८**		४	**लगानी**		
	ग) अन्य आय	**८३४६५२**					
३	**वित्तीय हस्तान्तरण**		**२२१७२७७९३.७७**		ऋण लगानी		
	क)वित्तीय समानीकरण अनुदान	७३९०००००			शेयर लगानी		
	ख) सशर्त अनुदान	१०७९७७५९३.७७			अन्य लगानी		
	ग) समपूरक अनुदान	0		५	**फिर्ता खर्च**		
	घ) विशेष अनुदान	३९८५०२००			धरौटी फिर्ता		
४	**प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान**		**१६६४००००**		सर्सत अनुदान फिर्ता		
	क)वित्तीय समानीकरण अनुदान	११३४००००			सामाजिक सुरक्षा फिर्ता		
	ख) सशर्त/समपूरक/विशेष अनुदान	५३००००००			LGCDP को रकम		
	अर्थ बजेट	९१९८४२	९१९८४२		अर्थ बजेट	९१९८४२	९१९८४२
५	**अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त**			६	**कोष खर्च**		
६	**वित्तीय व्यवस्था प्राप्ति**			७	**मौज्दात**	**४३२५१९५९.३२**	**४३२५१९५९.३२**
	क) ऋण/साँवा/ब्याज प्राप्ती				क) नगद मौज्दात पेश्की		
	घ) अन्य प्राप्ति						

७	जनसहभागिता नगद						
८	विषयगत निकायबाट प्राप्त रकम						
९	सामाजिक सुरक्षा						
१०	स्थानीय शासन तथा सामुदायीक विकास कार्यक्रम						
११	धरौटी आय	३३९५००	३३९५००				
	जम्मा	३१६७६१३११.९९	३१६७६१३११.९९		जम्मा	३१६७६१३११.९९	३१६७६१३११.९९

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएको व्यहोरा	रकम रु.
१.	**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागु गर्नुपर्नेमा गरेको छैन । यस सम्बन्धी अन्य व्यहोराहरु तपसिल अनुसार रहेका छन् । ● सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिति अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तर्जुमा गर्नुपर्ने र सार्वजनिक सुनुवाई बर्षमा २ पटक हुने गरेको देखियो । ● जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नुपर्नेमा गरेको छैन । ● मूल्य खुल्न नसकेका सामानहरुको मुल्य खुलाई राख्नुपर्नेमा केहि सामानहरुको मूल्य खुलाएको छैन । ● मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६(क) मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई समय मै नदिई आर्थिक वर्षको अन्त्यमा एकैपटक पठाएको देखियो । ● स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक खर्च गर्नुपर्नेमा कुल खर्चमध्ये अधिकांश रकम तेश्रो चौमासिकमा खर्च गरेको, ● कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरी निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको, ● वार्षिक कार्यक्रम अनुसार अनुगमन मूल्याङ्कन प्रतिवेदन दिने नगरेको, ● यस गाँउपालिकाले ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्काखाता र कन्टिजेन्सि खाता राखेको छैन । ● स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा७४ (२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा बनाएको छैन । ● सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११२ अनुसार रु.१० लाखभन्दा बढिको निर्माण कार्य गराउँदा विमा गराउनु पर्नेमा कुनै पनि ठेक्कामा विमा गराएको छैन । ● सार्वजनिक निर्माण कार्यहरुको लागत अनुमान स्वीकृति, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन आदिमा मिति उल्लेख गरेको छैन । ● वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा कार्यक्रमका प्रत्येक क्रियाकलापहरुमा अनुगमन तथा मुल्याङकनको लागि एकमुस्ट राखी भ्रमण खर्च नियमावली अनुसार खर्च गर्नु पर्नेमा नगरेको ● निजामती सेवा ऐन, २०४९ बमोजिम कार्यविवरण बनाई लागु गर्ने गरेको देखियो, ● वातावरण संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालीन योजना तयार नगरेको, सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार सम्पन्न भएका योजनाहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण नगरेको,	
२.	**स्थानीय तहका पदाधिकारी सुविधा :** नेपालको संविधानको धारा २२७ मा गाउँसभा तथा गाउँसभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था अनुसार गण्डकी प्रदेश संसदले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ जारी गरेको छ । उक्त ऐनमा भएको व्यवस्थाअनुसार गाँउपालीकाबाट देहाय	३४८१४

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
बमोजिम रु ४६७५६००.० सुविधा वापत भुक्तानी भएको छ।
<table>
<tr><td>विवरण</td><td>अध्यक्ष</td><td>उपाध्यक्ष</td><td>वडा अध्यक्ष ६ जना</td><td>कार्यपालिका सदस्य ६ जना</td><td>सभाका सदस्य १७ जना</td><td>जम्मा</td></tr>
<tr><td>मासिक सुविधा</td><td>३१०००</td><td>२६०००</td><td>१०८०००</td><td>५४०००</td><td>१०२०००</td><td>४१७३०००</td></tr>
<tr><td>सञ्चार सुविधा(मासिक दरमा)</td><td>१५००</td><td>१०००</td><td>४८००</td><td></td><td></td><td>८७६००</td></tr>
<tr><td colspan="6">जम्मा</td><td>४२६०६००</td></tr>
</table>
गाउँ तथा गाउँसभाका सदस्यहरुले पाउने सुविधा सम्वन्धमा व्यवस्था गरेको ऐन, २०७५ मा पदाधिकारीहरुलाई पोषक सुविधाको व्यवस्था गरेको छैन । गाँउपालिकाले कार्यपालिकाको निर्णयबाट पदाधिकारीहरुलाई भौ. ३३-२०७५।१०।२५ बाट मनकामना कपडा पसल मिलन रोड नारायणघाटलाई कपडा तथा सिलाई बिल अनुसार रु.३४८१४९। भुक्तानी गरेको छ । स्थानिय तहका पदाधिकारीतथा सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा व्यवस्थागर्न बनेको ऐन २०७५ को व्यवस्था विपरित गउँपालिकाका पदाधिकारीले लिएको पोषाक खर्च असुल गर्नु पर्ने देखिएको रु.
</td>
<td>९</td>
</tr>
<tr>
<td>३.</td>
<td>
गाउँसभावाट पारीत कानुन राजपत्रमा प्रकाशित नगरेको:
स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ (१) बमोजिम गाउंपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा ऐन बनाउन सक्ने तथा उपदफा २ मा उक्त ऐनको अधिनमा रही कार्यपालीकाले आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउन सक्ने तथा उपदफा ३ मा गाउँपालीका तथा नगरपालीकाले उपदफा १ र २ मा बनाएको ऐन राजपत्रमा प्रकाशित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै उपदफा ५ मा उपदफा ३ बमोजिम कुनै कानुन राजपत्रमा प्रकाशन नभएसम्म लागु नहुने व्यवस्था छ । यस गाउँपालीकाले तपसिल बमोजिमका कानुन तर्जुमा गरेकोमा राजपत्रमा प्रकाशित नभएकोले ऐनको व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ ।
<table>
<tr><th>सि.नं.</th><th>कानुनको नाम</th></tr>
<tr><td>१.</td><td>बुलिङटार गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन २०७४</td></tr>
<tr><td>२.</td><td>बुलिङटार गाँउपालिकाको विनियोजन ऐन २०७४</td></tr>
<tr><td>३.</td><td>सहकारी ऐन २०७५</td></tr>
<tr><td>४.</td><td>न्यायिक समितिले उजुरीको किनारा गर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि सम्बन्धि ऐन २०७५</td></tr>
<tr><td>५.</td><td>बुलिङटार गाँउ कार्यपालिकाको बैठक संचालन सम्बन्धि कार्यविधि २०७४</td></tr>
<tr><td>६</td><td>बुलिङटार गाउँ कार्यपालिकाका कार्य सम्पादन नियमावली २०७४</td></tr>
<tr><td>७</td><td>बुलिङटार गाउँपालिकामा करारमा जनशक्ती व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि २०७५</td></tr>
<tr><td>८</td><td>नक्सापास कार्यविधि २०७५</td></tr>
<tr><td>९</td><td>घ वर्गको निर्माण व्यवसायी सम्बन्धी कार्यविधि २०७५</td></tr>
<tr><td>१०</td><td>होमस्टे कार्य विधि</td></tr>
</table>
सबै कानूनहरु गाउँ सभा तथा गाउँ कार्यपालिकाबाट पारित भएको तर राजपत्रमा भने प्रकाशन गरिएको छैन ।
</td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>४.</td>
<td>न्याय सम्पादन : नेपालको वर्तमान संविधानको धारा २१७ मा व्यवस्था गरिए बमोजिम स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ अनुसार न्यायिक समितिले मुद्दा मामिला किनारा तथा मेलमिलाप गराउने व्यवस्था छ । गाँउपालीकाले उपप्रमुखको संयोजकत्वमा तीन सदस्यीय न्यायिक समिति गठन भई समितिमा २०७५ श्रावण देखि असारमसान्त सम्म जम्मा १२ उजुरी दर्ता भएकेमाा १२ वटा फछ्यौट भई छलफल हुन वाँकी नरहेको ।</td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>५.</td>
<td>वजेट पेश गर्ने तथा पारित गर्ने: स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ वमोजिम स्थानीय</td>
<td></td>
</tr>
</table>

	तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालीकावाट स्वीकृत गराई आषाढ १० गते भित्र सभामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आय व्ययको अनुमान साथ गत वर्षको वास्तविक आय व्यय, चालु आर्थिक वर्षको अन्तिम सम्ममा हुने आय व्ययको संशोधित अनुमान तथा आगामी आर्थिक वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय व्ययको अनुमानित विवरण सभामा पेश गरि १५ दिन भित्र छलफल सम्पन्न गरी आषाढ भित्र पारीत गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । गाउँसभाले २०७५।४।११ मा बजेट, नीति तथा कार्यक्रम गाउँसभामा पेश गरि पारित गरेको छ ।	
६.	**खरिद योजनाः** स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ (१) बमोजिम गाउँपालिका तथा गाँउपालीकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा ऐन बनाउन सक्ने तथा उपदफा २ मा उक्त ऐनको अधिनमा रही कार्यपालीकाले आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउन सक्ने व्यवस्था भएको भएतापनि स्थानीय सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली तर्जुमा नगरेको अवस्थामा संघीय सरकारको ऐन नियमको पालना गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ६ मा सार्वजनिक निकायले तोकिएको सीमाभन्दा वढि रकमको खरिद गर्दा तोकिएबमोजिम खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने त्यसैगरी सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८(१) ले वार्षिक रु १० लाख भन्दा वढि रकमको खरिद गर्नुपर्ने भएमा आगामी वर्षको अनुमानित वार्षिक कार्यक्रम तथा वजेट तयार गर्दा बार्षिक खरिद योजना तयार गरि सोही अनुसार स्वीकृति गराई कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पुंजीगत तर्फका कार्यक्रम गाउँसभावाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयन गरेतापनि वार्षिक खरिद योजना तथा गुरुयोजना तयार गरि स्वीकृत गराई कार्यान्वयनमा ल्याएको पाईएन ।	
७.	**भ्रमण अभिलेख खाता :-** भ्रमण खर्च नियमावली २०६४ को नियम २१ अनुसार भ्रमण खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीले भ्रमण प्रारम्भ गरेपछि सम्बन्धित कायालयले अनूसुची ५ बमोजिमको ढाचामा भ्रमण अभिलेख खाता राख्नु पर्ने व्यवस्था गरेकोमा गाँउपालीकाले भ्रमण गरेको देखिने अभिलेख खाता राखेको छैन । भ्रमण अभिलेख खाता नराख्दा कर्मचारी र पदाधिकारीले भ्रमण गरेको एकिन हुन सकिएन ।	
८.	**स्थानीय तथ्यांक र अभिले**खः स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ वमोजिम यस गाँउपालीकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रको आधारभुत तथ्याकं संकलन , अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालीकाले स्थानीय तथ्यांक सम्वन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको छैन। स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकिकरणका क्रियाकलाप संचालनमा तथ्यांकले महत्वपुर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा भुमिका अगाडि वढाउन आवश्यक छ । तथ्यांक वेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, वजेट, प्रक्रिया र कार्यावन्यनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यस तफ यस गाँउपालीकाले अभिलेख व्यवस्थापन गर्न जरुरी छ ।	
९.	**राजस्व अभिलेख :** आर्थिक कार्यबिधि ऐन, २०५५ को परिच्छेद ४ दफा १२ र १३ ले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । बुलिङटार गाँउपालीकाले आर्थिक वर्ष ०७५।७६ मा रु.**१२१७९३६.१३** आम्दानी गरेकोमा वडा कार्यालयले रसिदमार्फत राजस्व असुल गरेको, दाखिला समयमा नगरी मासिक वा एकमुष्ठ रुपमा गर्ने गरेको, वडास्तर र गाँउपालीकाका लागि के कति संख्यामा रसिद छपाई भएको हो नखुलेको, बचत भएका रसीदको विवरण नरहेकोले आम्दानी रकम यथार्थपरक हो वा होइन यकिन हुन सक्ने अवस्था रहेको छैन । वडाहरुले आफ्नो अनुकुलतामा राजस्व दाखिला गर्ने गरेको तथा वडास्तरमा राजस्व लक्ष्य निर्धारण एवं नियन्त्रण नगरेका कारण राजस्व आम्दानीक असुली तथा दाखिला सम्मका अभिलेख व्यवस्थित गरी श्रेस्ता राखेको छैन । यसवाट स्थानीय तहको बास्तबिक राजस्व असुली र दाखिला एकिन हुन सकेन । बर्तमान स्थानीय तहवाट समेत यसमा बिशेष ध्यान दिई आन्तरिक आयको उचित अभिलेखाङ्कन तथा परिचालन गर्नुपर्दछ । आन्तरिक आय र राजस्व व्यवस्थापनमा देखिएका थप व्यहोरा निम्नानुसार छन् : ▪ वडामा वितरण गरिएका आम्दानी रसिदको विवरण स्पष्ट छैन । राजश्व आम्दानिलाई सफटवेयर प्रणलिमा लानु पर्नेमा गाउँपालिकाले पहल गरेको पाइएन ।	

	▪ रसिद नियन्त्रण खाता राखेतापनि तोकिएको ढाँचामा नभएको र विद्युतीय प्रणालीसँगै म्यानुअल संकलन हुँदा रसिद संख्या र दाखिला अवस्था भिडान गर्न सक्ने अवस्था रहेको छैन ।	
१०.	**आन्तरिक आय व्यवस्थापन :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ वमोजिमस्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले गाउँपालिका प्राप्त हुने आन्तरीक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले आन्तरिक आय रु.४६०१६७९. न्यूनतम कबोल अंक तोकि ठेक्का निकालेकोमा रु.४९९९९९९.। हिरोज कन्स्ट्रक्सन भरतपुर ले कबोलगरेकोमा संभौता गर्न नआएकोले मिति २०७६।४।१६ मा कृषि विकास बैक बाट रु.२५००००। जमानत रकम असुल गरि दाखिला गरेको पाइयो । आन्तरिक आम्दानी गर्ने स्थान भएकोले गाउँपालिकाले IEE गराएर आम्दानि वढाउने तर्फ पहल गर्नु पर्ने देखिन्छ ।	
११.	**विद्युतीय लेखा :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ मा कारोवार को लेखा राख्नु पर्ने तथा महालेखा नियन्त्रकको कार्यलयले निशुल्क रुपमा उपलव्ध गराई सबै गाँउपालीकाहरुले Sub-National Tresury Regulatory application (SUTRA) प्रयोग गरी लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार गाँउपालीकाले आर्थिक वर्षको शुरुदेखि सुत्र प्रयोग गरि लेखा स्रेस्ता राखेको छ ।	
१२.	**सम्पत्ति लेखांकन :** गाँउपालीका र अन्तरगतका वडाको स्वामित्वमा रहेका भवन, जग्गा, सवारी साधन, फर्निचर, विद्युतीय सामान लगायतका सम्पत्तिको मूल्यांकन समेत देखिने गरी अभिलेख अद्यावधिक गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाईएन । कूल मूल्य खुल्ने गरी स्वामित्वमा रहेका सम्पत्तिको अद्यावधिक अभिलेख तयार गरी सम्पत्ति लेखांकनलाई सुदृढ गर्नुपर्ने देखिएको छ ।	
१३.	**कर्मचारी व्यवस्थाः** निजामती सेवा ऐन, २०४९ वमोजिम कर्मचारी पदपुर्ति र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालीकामा ३० जना कर्मचारीको दरबन्दी रहेकोमा हाल १२ जना पदपुर्ति भई १८ पद रिक्त रहेको देखियो । स्वीकृत दरबन्दीमा कर्मचारी पदपुर्ति गर्ने र अनावश्यक पद भए खारेज गरी कार्यालयको संगठन संरचना दुरुस्त राख्नु पर्दछ । कार्यालयका अधिकांश पदहरु रिक्त रहेका छन् । स्थायी कर्मचारीको अभावमा वडा कार्यालयहरुमा करारमा लिइएका सहयोगी कर्मचारीबाट सेवा प्रदान गर्दै आएको पाइयो । नागरिकहरुसँग प्रत्यक्ष रुपमा दैनिक सेवा प्रदान गर्ने गाउँपालिकामा कर्मचारी अभाव हुँदा सेवा प्रवाहमा नकारात्मक असर पर्ने हुँदा तत्काल पदपूर्ति गर्नेतर्फ सम्वन्धित निकायको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ ।	
१४.	**फोहोर व्यवस्थापन :** गाउँपालीकाले फोहोर व्यवस्थापनको लागि दिगो फोहोर व्यवस्थापनका लागि कुनै कार्य योजना समेत तयार गरको पाईएन । वातावरणिय प्रभाव मुल्यांकन समेत गरेको पाईएन ।	
१५.	**सिफारिस तथा घटना दर्ता :** गाउँपालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र भएका सिफारिस तथा घटना दर्ताको अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ । यस गाउँपालिका अन्तर्गत ६ वटा वडाहरुमा भएका सिफारिस र घटना दर्ताको एकीकृत अभिलेख तयार गरेको छैन । अतः यस वर्ष भएका सिफारिस र घटना दर्ताको वास्तविक आँकडाबारे जानकारी भएन । घट्ना दर्तालाई छिटो, भरपर्दो मितव्यी, पारदर्शी र प्रविधी मैत्री बनाउन अनलाईन दर्ता प्रक्रियामा जानुपर्ने देखिन्छ । यस तर्फ गाउँपालिकाको ध्यानाकर्षण गरिन्छ ।	
१६.	**अवण्डा रकम :** गाउँपालिकाले भैपरी आउने पुँजीगत शिर्षकमा रु ९४ लाख ६३ हजार विजनयोजन गरी रु ९४ लाख ६३ हजार खर्च गरेको छ । उक्त रकम कार्यपालिकाको निर्णयबाट अन्य कार्यहरुमा बाँडफाँड गरेको छ । यसरी अबण्डा राखी पछि कार्यपालिकाको निर्णयबाट खर्च गर्ने कार्यले बजेट अनुशासन र वित्तीय जवाफदेहितामा चुनौती सिर्जना गर्न सक्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१७.	**नक्सा पास र मुल्यांकन :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा २७(१) अनुसार कसैले पनि गाँउपालिका वा गाँउपालीकाबाट नक्सा पास नगराई भवन निर्माण गर्न नहुने व्यवस्था छ । तर यस वर्ष गाउँपालिकामा नक्सा पास सम्बन्धी काम-कारबाही भएको छैन । त्यसैले तोके बमोजिम संरचना निर्माण गर्नुपूर्व गाउँपालिकाबाट त्यसको नक्सा पास गर्ने व्यवस्थाको कार्यान्वयनमा ध्यान दिनुपर्दछ । घर जग्गा मुल्यांकन गर्ने वैज्ञानिक प्रणालीको अवलम्वन गरी पक्का ढलान, पक्का जस्तापाताको प्रति वर्गफिट कति लागत पर्दछ सो यकिन गरीनु पर्दछ । मालपोत कार्यालयमा लिखत पारितको लागि पठाएको मुल्यांकन प्रतिवेदन यथार्थफरक नभै हचुवाको भरमा लेख्ने गरेको पाईएकोले सोमा सुधार हुनुपर्दछ ।	
१८.	**जिन्सी सामानको लगत र संरक्षण :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ४६ बमोजिम जिन्सी मालसामा भण्डार अधिकृत वा भण्डार सहायकको संरक्षणमा रहने कुरा उल्लेख भएता पनि	

विषयगत साखाहरुबाट शाखाकालागि आवश्यक जिन्सी मालसामान आफ्ना आवश्यकता अनुसार खरिद गर्ने केहिका मुल खातामा दाखिला गर्ने केही सामानका सहायक खातामा मात्र दाखिला गर्ने, हस्तान्तरण फारम नभर्ने गरेको पाइयो । खरिद कार्य भए पछि मुल जिन्सी खातामा दाखिला गरेर हस्तान्तरण फारम भरि लैजाने प्रकृया अपनाउनु पर्ने देखिन्छ ।

१९. **ठेक्का व्यवस्थापन :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २० (३) अनुसार वार्षिक बजेट कार्यक्रम कार्यान्वयन सुचारु रुपले गराउन र निर्धारित समय भित्र कार्य सम्पन्न गर्न अन्य निकायसँग लिनु पर्ने सहयोग र स्वीकृत बारे पत्राचार र छलफल गर्ने कार्य तथा लागत अनुमान तयार, ठेक्का पट्टा स्वीकृत गर्ने कार्य समेत प्रथम चौमासिक अवधिमा सम्पन्न गरिसक्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयबाट पेश भएको ठेक्का बन्दोबस्तीसम्बन्धी विवरण अनुसार यो वर्ष संचालित भएका १२ वटा कार्यहरूको ठेक्का सम्झौता भएकोमा प्रथम चौमासिकमा ठेक्का सम्झौता भएको छैन । दोस्रो चौमासिकमा १२ वटा ठेक्का सम्झौता भएको छ । प्रथम चौमासिकमा ठेक्का पट्टा गरि नियमको पालना गर्ने तर्फ कार्यालयले ध्यान दिनु पर्दछ ।

२०. **चौमासिक खर्च :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ वमोजि स्विकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कार्यक्रम वमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालीकाले यस वर्ष गरेको कुल पँजीगत खर्च रु.१०४९१६ हजार मध्ये प्रथम चौमासिकमा ४.६७ प्रतिशत, दोश्रो चौमासिकमा २४.२८ प्रतिशत र तेश्रो चौमासिकमा ७१.०४ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । तेस्रो चौमासिकमा भएको खर्च मध्ये आषाढ महिनामा मात्रै ५०.८२ प्रतिशत खर्च भएको छ । कार्यालयले आर्थिक बर्षको अन्त्यमा बढी भार पर्ने गरी खर्च गरेको पाइयो । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा तोकिएको लक्षित कार्य सोही अनुरुप सम्पन्न गर्नेतर्फ गाउँपालिकाको ध्यान जानु पर्दछ ।

क्र. सं.	बजेट उपशीर्षक	कुल खचं	चौमासिक खचं			
			प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक	आषाढ महिना
१	वित्तिय समानीकरण	९९९१६	४९०३	२५४८१	६९५३२	४८३१९
२	प्रदेश साझेदारी	५०००			५०००	५०००
जम्मा		१०४९१६	४९०३	२५४८१	७४५३२	५३३१९

२१. **परामर्श सेवा :**सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा २९(१) मा सार्वजनिक निकायले सम्वन्धित सार्वजनिक निकायमा उपलव्ध जनशक्ति बाट कुनै काम हुन नसक्ने भएमा कुनै व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीबाट परामर्श सेवा खरिद गर्न सक्ने व्यवस्था छ । तर परापर्श सेवा खरिद गरिएकोमा पालिकामा कार्यरत जनशक्तिबाट काम हुन नसक्ने सम्वन्धमा कुनै कुरा स्पष्ट नगरी परामर्श सेवा खरिद गरेको पाइएकोले कानूनमा उल्लेखित व्यवस्था को पालना भएको पाइएन । देहायको आयोजना डि पि आर तयार गरेको भनी रकम भुक्तानी दिएकोमा एउटै प्याकेज बनाई प्रतिस्पर्धा बाट कार्य गराउनु पर्नेमा सो नगरी पटक पटक खरिद गरेको नियम सम्बत नदेखिएको रु. ७४९१२७४

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	लागत अनुमान	परामर्श खर्च रु हजारमा		
			गत वर्षसम्मको	चालु वर्षको	जम्मा
१	घुमारिघाटपार्ककोगुरुयोजना	२०,००,०००.००			१९,९९,६०८.००
२	दामोदरबस्ताकोटिस्मृतिपार्क	५,००,०००.००			४,९८,५५६.००
३	बुलिङटारबाहिरिरिङरोड	१५,००,०००.००			१४,९८,६०६.००
४	बुलिङटारभित्रिरिङरोड	२०,००,०००.००			१९,९९,०१५.००
५	बातावरणियप्रभावमुल्याँकन	१५,००,०००.००			१४,९५,४८९.००

	जम्मा				७४९१२७४.०	

बिनियोजन भएको बजेटबाट आम नागरिकले प्रतिफल पाउनेगरी कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्नेमा ठूलो रकम प्रतिबेदन तयार गर्नमा नै खर्च गरेको र उक्त प्रतिवेदन कार्यान्वयन समेत भए गरेको पाईएन ।

२२. **पेश्की** : आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ७४(३) मा पेश्की गएको रकम नियमावलीमा तोकिएको म्याद भित्र नियमावलीको कार्यविधि अपनाई फछ्र्यौट गर्नु गराउनु पेश्की लिने दिने दुबैको कर्तव्य हुने व्यवस्था छ । गाँउपालिकाले यस आर्थिक वर्षमा विभिन्न प्रयोजनलाई दिएको निम्नानुसारको पेश्की आर्थिक वर्षको अन्तसम्म पनि फर्छयौट भएको नदेखिएकोले नियमानुसार फछ्र्यौट हुनु पर्ने रु. ४१५०००

गो.भौ.नं.मिति	विवरण	रकम
५१, २०७५.१०.१८	कार्यापालीका सदस्य गौतम दरैलाई योजना अनुगमनबापत दिइएको पेश्कि	२१५०००.००
२०७६.०३.२४	कृषि प्राविधिक गंगा भण्डारीलाई कृषक पाठसाला कार्यक्रम सञ्चालन पेश्कि	२०००००
जम्मा		**४१५०००.००**

२३. **न्यून प्रतिस्पर्धा :** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा १४ अनुसार बोलपत्रको माध्यवाट खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । साथै सोही ऐनको दफा २६(६) बमोजिम कुनै बोलपत्रदाताले आपसमा मिलेमतो गरी बोलपत्र दाखिला गरेको हुन सक्ने सम्भावना तर्फ समेत मध्यनजर गर्दै मिलेमतो भएको पुष्टि भएमा ऐनको प्रावधान अनुरुप बोलपत्र रद्द गर्न सकिने प्रावधान तर्फ समेत रहेकोछ । कार्यालयले यस वर्ष ५ प्रतिशत भन्दा घटी प्रतिस्पर्धा भएका १० वटा ठेक्का देहाय अनुसार छन् :

कार्यक्रमको नाम	बोलपत्र बिक्री सङ्ख्या	बोलपत्र दाखिला सङ्ख्या	लागत अनुमान	स्वीकृत रकम	लागत अनुमानका तुलनामा घटी
गाउपालिका भवन निमार्ण कार्य	३	३	१७८०३०३/६५	रु. १७६५३४३/७७	०.८४%
लापाक, अत्रौलि, हडाहा, बिसाल्टार, जौबारी, घरेलुडाडाँकोलागिफिटिङखरिदकार्य	३	३	३३३२०८८/२३	३२८७७९०/०५	१.३३%
बुलिङटारखानेपानीसंरचनानिर्माणकार्य	३	३	५६१२०२०।९७	५५५८०४२।९८	०.९६%
जौबारीखानेपानीसंरचनानिर्माण कार्य	३	३	२८७९५४९।२०	रु.२८५०५४८।५७	१.०१%
घरेलुडाँडाखानेपानी आयोजना निर्माण कार्य	३	३	२३५००५४।१०	रु.२३३५०१०।५६	०.६४%
भारतिपुरखानेपानीसंरचनानिर्माण कार्य	३	३	५२९६१४१।३५	५२४४१७७/३७	०.९८%
हडाहा खानेपानी आयोजना निर्माण कार्य	३	३	१७८०३०३।६५	१६९६३६८।५७	४.७१
अत्रौली खानेपानी आयोजना निर्माण कार्य	३	३	१४५०७६०	१४२६१४९	१.७
बिशालटार खानेपानी आयोजना निर्माण कार्य	३	३	५२९५२५।२४	५२३४१९	१.१५
लपाक खानेपानी आयोजना निर्माण कार्य	३	३	३३३२०८८।२३	३२८७७९०।०५	१.३३
जम्मा			४०८१६३९५।६४	३९१३८७४७।७९	

कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार लागत अनुमान भन्दा २ प्रतिशतभन्दा घटीमा ठेक्का

सम्झौता गरेको छ ।

उपरोक्त तालिका अनुसार कार्यालयले १० वटै ठेक्का मा लागत अनुमानकै हाराहारीमा ठेक्का संझौता भएको छ । दोस्रो चौमासिकमा खोलेका सबै ठेक्कामा बोलपत्र ३ वटाका दरले दाखिला भएका छन् । यी माथिका परिदृश्यले बोलपत्रदाताहरुबीच मिलेमहतो भएको अवस्था देखिन आएकाले कार्यालयले स्वच्छ प्रतिशपर्घा हुने बाटो अवलम्बन गर्ने तर्फ पहल गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

२४. **मुल्य अभिवृद्धि कर कट्टी नगरेको :** आर्थिक ऐन, २०७६ ले गरेको व्यवस्था अनुसार सरकारी कार्यालयले मिति २०७६।२।१६ देखिको ठेक्का वा करार अन्तर्गतको भुक्तानीमा मु.अ.कर रकमको ५० प्रतिशत संवन्धित राजस्व शिर्षकमा र बाँकी ५० प्रतिशत संवन्धित फर्मलाई भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले देहायअनुसार मिति २०७६।२।१६ पछिको ठेक्का बन्दोबस्त तथा परामर्शको भुक्तानीमा ५० प्रतिशत मुल्य अभिबृद्धिकर भुक्तानी दिने कार्यलयले सम्बन्धीत राजस्व शिर्षकमा दाखिला नगरी फर्मलाई नै भुक्तानी दिएको देखिएकोले कर समायोजन पेश गर्नुपर्ने रु. ६८१८३९

भौ नं. र मिति	फर्मको नाम	विल रकम	मु.अ.कर रकम	५० प्रतिशतले हुने मु.अ.कर रकम
८५, ०७६.०३.०२	खण्डलुक कन्सट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स	२९०९५३८	३७८२४०	१८९१२०
१०३.०७६.३.२८	लेक बेसी कन्सट्रक्सन	२२९२९६६	२९८०८५	१४९०४२
१०३.०७६.३.२७	उमा निर्माण सेवा	१४५१२९१	१६६९६२	८३४८१
१०९.०७६.०३.२९	तिनकन्या निर्माण सेवा	२०५१७५४	२६६७२८	१३३३६४
१११.०७६.३.२९	देवचुली निर्माण सेवा	१९५१२५८	२५३६६४	१२६८३२
जम्मा		१०६५६८०७	१३६३६७९	६८१८३९

२५. **लक्ष्य प्रगतिको स्थिति -**आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २४ मा चौमासिक प्रगती विवरण पेश गर्ने व्यवस्था छ । गाउंपालिकाले सञ्चालन गरेका गाउं स्तरिय तथा वडा स्तरिय आयोजनामध्ये सबै आयोजनाको उपर्युक्त नियम बमोजिम अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा प्रगती तयार गरेको देखिएन । यसवाट गाउंपालिकाले सञ्चालन गरेका आयोजना तथा कार्यक्रमहरुको चौमासिक तथा वार्षिक प्रगतिको अवस्थाको मुल्याङकन गर्न सक्ने अवस्था रहेन ।

२६. **लक्ष्य प्रगतिको स्थिति :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २४ मा चौमासिक प्रगति विवरण पेश गर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले सञ्चालन गरेका योजना तथा कार्यक्रमहरुको प्रगति निम्नानुसार रहेको छ :

कार्यक्रम/ योजना	यो वर्ष कुल कार्यक्रम	वार्षिक प्रगति स्थिति			
		शून्य प्रगति कार्यक्रम	२५% सम्म प्रगति भएका	५०% सम्म प्रगति भएका	७५% सम्म प्रगति भएका
मूलकार्यक्रम सङ्ख्या	७				
सहायक कार्यक्रम सङ्ख्या	७४	१५			
रकम	१०४९१६				

कार्यालयले १५ वटा कार्यक्रममा शुन्य प्रतिशत प्रगती हुनुको कारण उल्लेख गरेको छैन ।

उपभोक्ता समितिमार्फत सम्पादित कार्यको परीक्षण गर्दा देखिएको व्यहोराहरु यस प्रकार छन् :

२७. **मेसिनको प्रयोग :** सार्वजनिक खरिद नियमाबली २०६४ को नियम ९७(९) मा उपभोक्ता समितिबाट निर्माण वा संचालित हुने निर्माण कार्यमा एक्जाभेटर, डोजर, लोडर, ब्रेकर जस्ता मेसिनरी उपकरण प्रयोग गर्न नसकिने तर लागत अनुमान तयार गर्दा नै जटिल प्रकृतिको काम भएको हुँदा मेसिन प्रयोग गर्नुपर्ने भनि

प्राविधिकबाट सिफारीस भई आएकोमा मेसिन प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख छ । गाँउपालीकाले अधिकांश ग्रामिण सडक निर्माणमा मेसिनबाट काम गराउने भनि लागत अनुमान तयार गरि उपभोक्ता समितिबाट मेसिन प्रयोग गरि काम गराएको देखियो । श्रमप्रधान काम उपभोक्ता समितिबाट गराउनुपर्ने नियमावलीको मनसाय भएतापनि अधिकांश बाटो निर्माणको काम मेसिनबाट गर्ने गरी लागत अनुमान तयार गरी काम गराएबाट मेसिन प्रयोग नहुने काम उपभोक्ताबाट गराउने नियमको मनसाय पालना भएको देखिएन । उपभोक्ता समितिले स्थानीय स्तरमा जनसहभागिता जुटाउन सक्ने श्रमप्रधान कार्यभन्दा बाहिरका कार्य गर्ने प्रवृत्तिमा सुधार गर्नुपर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका केहि उदाहरणहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

निर्माण सेवा	**परिमाण**	**दर**	**रकम मु.अ.कर सहित**	**मेशिन**
सगुन निर्माण सेवा प्रा.ली	२६९.६	२२१३	६७४१८६	स्काभेटर
सगुन निर्माण सेवा प्रा.ली	७०९.२	२२१३	१७७३४८९	ब्याकलोडर
सगुन निर्माण सेवा प्रा.ली	४०५.४	४८६८	२३२१०४०	ब्रेकर/स्काभेटर
सगुन निर्माण सेवा प्रा.ली	१३.५	५७५२	८७७४९	ब्रेकर
			४८५६४६४	

२८. उपभोक्ता संगको खरिद सम्झौतामा सवै कामहरु इन्जिनियरिगं नर्म्स, प्राविधिक नक्सा, संलग्न प्राविधिक स्पेशिफिकेशन अनुसार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा अधिकांश उपभोक्ता समितिको कार्यमा प्राविधिक नक्सा तयार गरेको पाईएन ।

२९. **कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन :** गाँउपालीकाले उपभोक्ता समितिबाट योजनाको काम गरि कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्दा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा निर्माण व्यवसायीको नाम, कामको विवरण, लागत अनुमानको कुल अंक, खर्च भएको कुल रकम, लागत भन्दा घटि बढि प्रतिशत, निर्माण कार्य सुरु मिति तथा सम्पन्न मिति जस्ता विवरणहरु उल्लेख गरि कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेमा खर्च लेख्दा सम्झौता मिति, योगदान, सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति, मेजरमेण्ट गरेको मिति उललेख गरेको पाइएन । जसले गर्दा निर्माण कार्य समयमा शुरु भई समयमा नै सम्पन्न भयो भएन यकिन गर्न सकिएन । अतः निर्माणसँग सम्वन्धित सम्पुर्ण सूचनाहरु गरी कागजात तयार गर्नुपर्दछ । लागत अनुमान, मूल्यांकन, स्थलगत कार्य सम्पादन र विल भरपाई वास्तविक तुल्याउनेतर्फ गाउँपालीका सजग हुनुपर्दछ ।

३०. **आयोजना हस्तान्तरण :** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७(१२) बमोजिम निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि सार्वजनिक निकायले सोको रेखदेख, मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारी समेत तोकी आयोजनाको स्वामित्व उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई नै हस्तान्तरण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । यो बर्ष उपभोक्ता समितिबाट सम्पन्न गरेको कुनै पनि आयोजना नियमावलीको व्यबस्था बमोजिम हस्तान्तरण गरको देखिएन । जसबाट सम्पन्न आयोजनाको मर्मत, रेखदेख तथा उचित संरक्षण हुन नसकि लगानी खेर जान सक्ने देखिन्छ ।

३१. **निर्माण कार्यको लागतः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ उपनियम (११) मा निर्माण कार्य सम्पन्न गरिसकेपछि सार्वजनिक निकायलाई प्राप्त भएको भौतिक संरचनाहरुको विवरण खुलाई अभिलेख राख्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा गाँउपालीकाले यस वर्ष संचालन गरेको योजना निर्माण कार्यको लगत अद्यावधिक गरेको देखिएन । गाँउपालीकाले गतविगत वर्ष देखि संचालन भएको कार्यक्रमबाट निर्माण गरेको भौतिक संरचनाहरु समेतको लगत राख्ने व्यबस्था गरी निर्माण कार्यको लगत व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखियो ।

३२. सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने सम्बन्धमा व्यवस्था गरे अनुसार उपभोक्ता समितिले निर्माण स्थलको भ्रमण गरी निर्माण कार्यको प्रकृति परिमाण लागत अनुगमन उपभोक्ता समितिले व्यहोर्नु पर्ने रकम र सम्पन्न गर्नु पर्ने अवधि समेत उल्लेख गरी खरिद सम्झौता गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । अमरापुरी बाह्रकोल छरछरे हुदै बुलिङ्गटार बाटो निर्माण कार्यको रु. ८२१७५५३१५ को लागत अनुमान तयार गरि उपभोक्ता समितिबाट काम गराई प्रदेश सरकारको रु. ५००००००।- र गाउँपालीकाको २१०००००।- समेत रु. ७१०००००।- निर्माण कार्यको उपभोक्ता
समितिलाई भुक्तानी दिइएको छ । गाउँपालीकासंग सम्झौता गर्दाको समयमा लागत अनुमानमा समावेश ३७४
नभएको तथा सम्झौता परिमाण भन्दा बढी परिमाणको काम गर्नु पर्ने भएमा लागत अनुमान संशोधन गरी ३७४
सो अनुसार काम गर्नुपर्नेमा लागत अनुमान संशोधन वेगर सम्झौता भन्दा घटी बढी परीमाण तथा लागत ७

	अनुमानमा समावेश नभएको आइटमको कुनै आइटममा धेरै घटी तथा कुनै आइटममा धेरै बढि परिमाणको काम गरेको र लागत अनुमानमा संसोधन पनि नगरेकोले सम्झौता भन्दा घटि बढि आइटम र सम्झौतामा नभएको परिमाण समेतको मुल्यांकन गरी भुक्तानी दिएको रु.	

कामको विवरण	ईकाई	सम्झौता परिमाण	दर	भुक्तानी परिमाण	सम्झौता मा नभएको परिमाण	सम्झौता भन्दा बढि परिमाण	असुल गर्नु पर्ने रकम
Earthwork Exavation Odinary Soil	m^3	१३३.२०	५४०.७५	९९३.६०	-	८६०.४	४६५२६१
Gabion Box 3×1×1	pcs	-	४५७१.२५	५३	५३	-	२४२२७७
Providing laying & fixing of geotextile	m^2	-	१४४.१९	३२७	३२७	-	४७१५०
Exavation soft soil gravel/boulder mix soil	m^3	-	५४०.७५	१७८.८	१७८.८	-	९६६८६
Providing laying & Levelling 0f Dry Stone Soling Work	m^3	-	२९४९.३३	२४.१४	२४.१४१	-	७११९१
Reinforced Cement Coincrete in foundation	m^3	-	९१८२.९३	१६.०९	१६.०९	-	१४७७७२
Hard Rock Cutting	m^3	११२७	१२०९.१०	२४०९.०	-	१२८१.९	१५४९९४५
Soft Soil Cutting	m^3	१२१४	६५.५४	४२८९.९	३०७५.९	-	२०१५९४
Soft Rock Cutting	m^3	–	१९७.७५	४६६१.८	४६६१.८	-	९२१८७१
जम्मा							३७४३७४७

३३.	बक्रमटार सतिकोट मोटरबाटो निर्माणको लागि रु. ६०६२८१३ को लागत अनुमान तयार गरि मिति २०७६।०२।०५ मा कार्य सम्पन्न गर्ने गरि बक्राम उपभोक्ता समितिसंग सम्झौता भएको छ । सम्झौतामा Side Cutting for Soft Soil, Side Cutting for BMS, Side Cutting for Soft Rock,को काम सम्झौता भन्दा घटि परिमाणको भएको छ । उपभोक्तासंग सम्झौता नभएकोमा लागत अनुमानमा समावेश नभएको Side Cutting for Hard Rock को १८०७.३० घन मिटरको रु. १२०९.१० प्रति घन मिटरका दरले लागत अनुमानमा समावेश नभएको सम्झौता बेगर को कार्यको रु. २१८५२०६.६३ को भुक्तानी गरेको छ । शुरु लागत अनुमान र सम्झौतामा समावेश नभएको कार्यको उपभोक्ता समितिलाई रु ४७६७२५०। समेत भुक्तानी गरेको नियमित मान्न नसकिएको रु.	२१८५२०६
३४.	**कन्टिन्जेन्सी खर्च :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० (७) मा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्ने ढांचा अनुसूची -१ को व्यवस्था रहेको छ । उक्त अनुसूचीमा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा वर्क चार्ट स्टाफ खर्च २.५ प्रतिशत र सानातिना अन्य खर्च २.५ प्रतिशत गरी ५ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी वापत थप गर्ने व्यवस्था रहेको छ । सो अनुरुप निर्माण कार्यको लागत अनुमानको ५ प्रतिशतसम्म कन्टिन्जेन्सी खर्च गर्न सकिने मान्यता राखी कन्टिन्जेन्सी खर्च हुँदै आएको भएतापनि	

	गाउँपालिकाले उपभोक्ता समितिमार्फत गराएका निर्माण कार्यमा ३ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी कटाई भुक्तानी गर्ने गरेको छ । गाउंपालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार योजनागत रुपमा कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख नराखेको, छुट्टै कन्टिन्जेन्सी खाताको हरहिसाव नराखेकोले तथा कन्टिन्जेन्सी रकम खर्च गर्ने कार्यविधि नवनाई रु. ८८३००० खर्च गरेको देखिएकोले यसमा सुधार हुनुपर्दछ ।	
३५.	भौ. ८९-०७६।१।२५ बाट ढुवानी बापत चन्द्र बहादुर लम्कान मगर लाई रु.५७०००। भुक्तानी दिएकोमा के ढुवानी गरेको सो व्यहोरा नखुलाई भरपाईको आधारमा भुक्तानी दिएको छ साथै सो मा कर समेत काटेको नपाइएकोले कर दाखिला गर्नु पर्ने रु.	५७००
३६.	**फजुल खर्चः** भौ.८६-०७६।२।३ बाट सभा संचालन खर्च भनि रु.१२९०००। खर्च लेखेकोमा रामजि खाँड लाई रु.४००००।, सम्झना लामिछाने लाई रु.३५०००। र दिपक खड्का क्षेत्री लाई रु.३४५००। गरी १०९५००। भुक्तानी दिएकोमा कलाकारलाई सभामा संलग्नता गराएर गाउँसभामा फजुल खर्च गरेको पाइएकोले यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गर्नु पर्ने देखिन्छ ।	
३७.	**शिर्षक फरक पारि खर्च :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३५ मा स्विकृत बजेटबाट खर्च गर्ने व्यवस्था गरेकोछ । भौ. ६४-०७५।११।२२ बाट करार र स्थायी कर्मचारीहरुलाई रु.१७१०४२। सामाजिक सुरक्षा कर बाहेक खर्च लेखेकोमा अन्य सेवा शुल्क बाट खर्च लेख्नु पर्नेमा तलब शिर्षकबाट खर्च लेखेको छ । फरक खर्च शिर्षक बाट खर्च लेखेको रकम नियमा संबत नदेखिएको रु.	१७१०४२
३८.	**तलवी प्रतिवेदन :** निजामती सेवा ऐन,२०४९ को दफा ७ ख(२) सम्वन्धित कार्यालयले सम्वन्धित कार्यालयले को.ले.नि.का.बाट तलबी प्रतिवेदनपास नगराई तलब खर्च लेख्न नहुने व्यवस्था छ। गाउँपालिकाले आ.व. २०७५/०७६ को तलवी प्रतिवेदन पास नगरी स्वास्थ्य, कृषि र भेटेनरीको रु.१७५५२९२८.० बराबरको तलब भत्तामा खर्च लेखेको छ । अतः नियममा भएको व्यवस्था अनुसार तलबी प्रतिवेदन पास गरेर मात्र खर्च लेख्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ ।	
३९.	**कट्टी कर दाखिला नगरेको :** आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८ मा गरेको व्यवस्था बमोजिम कर कट्टा गर्नु पर्नेमा निम्न कार्यक्रम कर कट्टा गरी भुक्तानी दिएको तर राजश्व दाखिला गरेको नपाइएकाले राजश्व दाखिला गर्नु पर्ने रु.	९९५७

क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	भौ. मिति	भुक्तानी रकम	कट्टा रकम	दाखिला बाँकी रकम
१	साँधखोला लघुजलविधुत योजना लाई बहाल भुक्तानी	१०-०७६/३/१६	५४८७५.०	५४८७.०	५४८७.०
२	गरिब संग विशेश्वर कार्यक्रम ढुवानी कर नकाटेको	५-०७६/१/८	४४७००	४४७०	४४७०
	जम्मा		१७२५७५	१२७३१	९९५७.०

४०.	**उपभोक्ता समितिलाई भढि भुक्तानी :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (क) बमोजिम संझौतामा लाभग्राही समुदायले व्यहोर्ने अंश छुट्यायी संझौता गरे बमोजिम भुक्तानी दिनु पर्नेमा निम्न काममा उपभोक्ता समितिलाई संझौता भन्दा बढि भुक्तानी दिएको रकम सम्बन्धीत उपभोक्ता समितिबाट असुल गर्नु पर्ने रु.	३०२०

क्र .सं	निर्माण कार्य	उपभोक्ता समिति	हुनु पर्ने भुक्तानी	भएको भुक्तानी	बढि भुक्तानी
१	साँधखोला लघु जल विद्युत योजना	साँधखोला लघु जल विद्युत योजना उपभोक्ता समिति	४८१९८०.०	४८५०००.०	३०२०.०
		जम्मा			३०२०.०

४१.	**लागन अनुमान र कार्य सम्पन्न वेगर खर्च :** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, को दफा ५ मा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार र आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ११७ मा कार्य	

स्वकार प्रतिवेदन तयार गर्ने व्यवस्था भएता पनि निम्न योजनाहरुमा लागत अनुमान र कार्य सम्पन्न वेगर विल भरपाइको आधारमा भुक्तानी दिएको पाइएकाले नियम सम्बत नदेखिएको रु. १४७५११

क्र.सं	**भौ.मिति**	**योजनाको नाम**	**भुक्तानी रकम**
१	११-०७५/७/१७	साना सिंचाई निर्माण प्लाष्टीी पानी पोखरी निर्माण	५५२४७.०
२	१२-०७५/३/१९	साना सिंचाई निर्माण पोलिथिन पाइप खरिद	९२२६४.०
		जम्मा	१४७५११.०

४२. **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमः** स्थानीय तहमा सुचिकृत बेरोजगार व्यत्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभुत गराउन एवम् सामुदायिक पुर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउन प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ । गाउँपालिकामा यस वर्ष प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन रु १६०२०००।० खर्च भएको देखिन्छ ।

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ को दफा २ (ट) मा बेरोजगार व्यक्तिलाई स्थानीय तहको रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत गरि परिचय पत्र वितरण गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । त्यसैगरी कार्यविधिको दफा १३ (१) मा रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरु मध्येबाट निर्देशिकाको दफा २१ को उपदफा (३) बमोजिमको प्राथमिकताक्रमका आधारमा काममा खटाउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । गाउँपालिकाले बेरोजगार व्यक्तिहरुको सुचिकृत गरि बेरोजगार परिचयपत्र वितरण गरेर प्राथमिकताको आधारमा मात्र कामका लागि पारिश्रमिक कार्यक्रममा सहभागि गराउनु पर्नेमा गरेको छैन । वडाको सिफारिशको आधारमा मात्र कामदारहरु छनौट गरि कार्यक्रम सञ्चालन गरेको देखिँदा वास्तविक बेरोजगार व्यक्तिहरुले नै रोजगारी प्राप्त गरे भन्ने आधार रहदैन । कार्यक्रममा सहभागि कामदारहरुको ज्याला बैंकिङ् प्रणालीबाट भुक्तानी गर्ने अवस्था हुँदा हुदै त्येसो नगरी वडा अध्यक्षलाई वितरणको लागि नगदै दिएको पाईएकोले वितरण गरिएको रकम विश्वसनिय छ भन्न सकिएन । आयोजना सञ्चालन पुर्व स्थानीय तहले प्राविधीक कर्मचारी खटाई प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने तथा सोको नियमित प्राविधिक सुपरिवेक्षण र अनुगमन गर्नुपर्नेमा गरेको प्रतिवेदन संलग्न भएको छैन । कानुनमा भएको व्यवस्थाको पालना गर्दै सुचिकृत बेरोजगार हरुले रोजगारी पाउने अवस्थाको सृजना गरेर, रोजगार व्यवस्थापन सुचना प्रणालिलाई अद्यावधिक गर्दै कामका लागि पारिश्रमिक कार्यक्रमलाई विश्वासनिय तथा प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ ।

४३. **सामाजिक सुरक्षा**

नाम नबिकरणः सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यबिधि २०७५ को दफा ७ (१) मा हाल भत्ता प्राप्त गरिरहेका सबै प्रकारका लाभ ग्राहीहरुले आगामी आर्थिक बर्ष भित्र भत्ता लिन चाहेमा दफा ६(१)मा उल्लेखित समयमवधि भित्र वडा कार्यालयमा दरखास्त दिनु पर्ने यवस्था छ । यस गाउँपालिका कार्यालयका उल्लेखित व्यवस्था अनुसार दरखास्त लिई अधिकाशं लाभग्राहीको नाम नबिकरण नगरि बिगत बर्षहरुमा भत्ता पाई राखेकाहरुको नामावली लाई नै नबिकरण मानी भत्ता बितरण गर्ने गरेका कारणले गाउँपालिकाले अनुमान गरेको अनुमानित बजेट एकिन हुन नसकी बढी बजेट अनुमान गर्ने गरको देखिन्छ अतः कार्यालयले लाभग्राहीहरुको नामावली कार्यबिधिमा उल्लेखित भएको व्यवस्था अनुसार नबिकरण गराउनु पर्ने देखिन्छ ।

४४. **सामाजिक सुरक्षा समन्वय समिति -** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७२ को दफा ३८ मा प्रत्येक गाउँपालिकाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता/वृति प्राप्त गर्न योग्य भएका सबै लक्षित समूहले नयाँ परिचयपत्रका लागि दिएका निवेदन उपर छानबिन गरी परिचयपत्र प्रदान गर्नका लागि सिफारिस गर्न तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको रकम प्रवाहको स्थानीयस्तरमा अनुगमन गर्न गाउँपालिकाको निर्वाचित जनप्रतिनिधि प्रमुख वा सो जिम्मेवारी तोकिएको पदाधिकारीको अध्यक्षतामा एक स्थानीय सामाजिक सुरक्षा समन्वय समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सो व्यवस्था अनुसार जिल्लाका गाउँपालिकाले स्थानिय सामाजिक सुरक्षा समन्वय समिति गठन गरी परिचयपत्र वितरण संख्या, नवीकरण गरिएको संख्या र लगत कट्टा गरिएको संख्याको निर्णयसहितको स्पष्ट विवरण पेश गरेको पाइएन ।

४५.	**तुलनात्मक विश्लेषण** : यस गाँउपालिकाले ६ वटै वडामा सामाजिक सुरक्षा भत्ता रु.२९०६८२००। नगदै वितरण गरेको छ । पहिलो चौमासिमा रु.१००४७०००। दोस्रो चौमासीकमा रु.९७०२०००। र तेस्रो चौमासिक रु.९७२७८००। नगदै वितरण गरिएको छ । यस आबमा जम्मा रु.२९५१४०००। रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकाले नगदनै वितरण गर्दा जोखिम हुने हुँदा पुन बैक मार्फत वितरण गर्नु पर्ने देखिन्छ ।	
४६.	**लगत अद्यावधिक नगरी खर्च लेखेको :** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा ६ वमोजिम नाम दर्ता तथा नवीकरणवाट आगामी आर्थिक वर्षको लागि कायम हुन आएको लाभग्राहीहरुको संख्यात्मक विवरण प्रत्येक गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको पौष मसान्त भित्र अनुसूचि ५ वमोजिमको ढाँचामा लगत अद्यावधिक गरी सोही अनुसार भुक्तानी गर्नु पर्ने प्रावधान छ । बुलिङटार गाउँपालिका अर्न्तगतका ६ वटै वडाहरुले भत्ता वितरण कार्यको लागि तोकिएको ढाँचामा चौमासिकगत लगत अद्यावधिक नगरी खर्च लेखेको पाइयो । यसरी भत्ता वितरण गर्दा वास्तविक लाभग्राहीहरुको संख्या एकिन गर्न नसकिने साथै कार्यविधिको परिपालना समेत नगरेको पाइयो । गाँउपालिकाले कार्यविधिको परिपालना गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
४७.	प्रेम बहादु थापा मागरले लिएको पेश्की दोस्रो चौमासिकमा फछ्यौट गर्दा धनमाया वाचे मगर रु.२४००। का दरले आंशिक अपाङ्ग २ पटक भुक्तानि लिएको पाइएको र मोतिसरा ठाडा मगरको एकल महिलामा प्रथम चौमासिकमा रु.४०००। र दोस्रो चौमासिकमा ४०००। लेखी क्यान्सील भनेको तर जोड जम्मामा जोडी खर्च लेखिएको पाइएकाले रु.८०००। गरि जम्मा रु.१०४००। असुल गर्नु पर्ने रु.	१०४००
४८.	सामाजिक सुरक्षा भत्ता पेश्की फछ्यौट गर्दा निम्नानुसार भरपाई नपुग भएको पाइएकाले असुल गर्नु पर्ने देखिएको रु.	१४०००

क्र.सं.	पदाधिकारीको नाम	चौमासिक नाम		
		पाएको	फर्सिएको	नपुग रकम
२	चेत बहादुर गोदामि (तेस्रो चौमासिक)	१६५००००	१६२५२००.०	१४०००.०
	जम्मा			१४०००.०

४९.	**विद्यालयगत निकासा खाता :** कार्यालयले प्रत्येक विद्यालयको स्थायी र अस्थायी दरबन्दी र राहत कोटामा कार्यरत शिक्षकहरुको नाम, नियुक्ति मिति, तलव ग्रेड र विद्यालयलाई निकासा जाने सवै रकमहरु देखिने गरी विद्यालयगत निकासा खाता अद्यावधिक गरेको देखिएन । यसरी निकासाका रुपमा जाने तलव, भत्ता र विभिन्न अनुदान रकमहरुको विद्यालयगत स्थिती स्पष्ट हुन सकेन । अत विद्यालयलाई जाने सवै रकमहरु देखिने गरी सफ्टवेयरमा प्रविष्टि गरी विद्यालयगत रकम निकासाको एकिकृत अभिलेख तयार गरिनु पर्दछ ।	
५०.	**दरबन्दी मिलान:**शिक्षक दरवन्दी शिक्षा नियमावलीले व्यवस्था गरे अनुसार विद्यालयगत शिक्षकको दरवन्दी मिलान गर्नुपर्नेमा यस गाउँपालिका कार्यालय सग जिल्ला शिक्षा इकाइ कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार प्रावि. नि.मा.वि. मा.बि. मा राहात समेत गरी जम्मा १२१ जना दरवन्दी मौज्दात देखिएता पनि गाउँपालिकाले विद्यालयको अवस्था, विद्यार्थीको अवस्था विद्यार्थीको संख्या यकिन गरी दरवन्दी मिलान गरेको देखिएन । अत: यसरी दरवन्दी मिलान वेगर गाउँपालिकाले गरेको शिक्षकहरुको सरुवालाई विश्वसनीय छ भन्न सक्ने अवस्था र शिक्षकको तलव निकासा वास्तविक खर्च हो भनी यकिन गर्न सकिएन	
५१.	**अनुगमन :** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७३ अनुसार विद्यालयहरुलाई भुक्तानी हुने सशर्त पुँजिगत अनुदान रकम तोकिए बमोजिम उपसयोग भए नभएको सुनिश्चित हुन त्यस्तो अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयहरुको अनुगमन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयबाट सशर्त पुँजिगत अनुदानबाट निम्न विद्यालयहरुलाई अनुदान दिएकोमा सो अनुदान रकम रु. १७८९०००.०। उपयोगका सम्बन्धमा अनुगमन गरी प्रतिवेदन दिएको देखिएन । अनुगमन नगर्दा रकम सदुपयोग हुन नसक्ने भएकोले तोकिएको काममा प्रयोग भए नभएको एकिन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु. १७८९०००.००	

वद्यालयकोनाम	कार्यक्रम	निकासारकम
छत्तिसादेवि मा.वि	शिक्षण सिकाइ अनुदान	३६६०००.०
देववडाचुली मा.वि.	शिक्षण सिकाइ अनुदान	३६६०००.०
उदय मा.वि	शिक्षण सिकाइ अनुदान	३६६०००.०
शिव मा.वि	शिक्षण सिकाइ अनुदान	३६६०००.०
छत्तीइसा देवि मा.वि	विज्ञान प्रयोग शाला	३२५०००.०
जम्मा		१७८९०००.०

५२.	**आन्तरिक लेखापरीक्षणः** स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७७(२) मा स्थानीय तहले कानून बमोजिम आफ्नो आय र व्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने व्यबस्था रहेको छ । गाऊँपालिकाले २०७४।७५ को आय व्यय कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको पाईएको र आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनले औल्याएका व्यहोराको कार्यान्वयन भएको छैन । आन्तरीक लेखापरीक्षणले औल्याएका व्यहोराको कार्यान्वयन गरी प्रभावकारी व्यवस्थापन र सञ्चालन गर्नुपर्दछ ।	
५३.	४,०७५/०४/२० डायना मक आइटी सोलुसन लाइ सामान खरिद भक्तानी हुदा अग्रीम आय कर क ा नभएको रु.३००। ,१८, कक्षा ८ को शै क्षक सामाग्री खरिदको रकम भुक्तानी स्रोत शक्षक शा लकराम वाग्लेलाइ हुदा अग्रीम आय कर क ा नभएकाले असुल गरी राजश्व दा खला गर्ने रु.९०८।। ,७७, ०७६/०१/२३ स्रोत शक्षक शा लकराम वाग्लेले (८दिनको) १ दिनको बढी दै.भ्र.भ.भुक्तानी लएकाले असुली गर्ने रु.१६००। १२०,०७६/०३/३० व भन्न स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारीलाइ कर्मचारी अभावको कारणले पंजीकरण सम्बन्धी कामको जिम्मेवारी दिइ निजहरुलाइ मसकथप सु वधा दिने निर्णय भएको पाइयो यस्तो सु वधामा करकि नगरिएको हुदा असुली गर्ने अर वन्द यादव रु.१८० । हिमाल थापा जर्घा रु.१८०।ओम प्रकास साह रु.३६० ।शु सल कुमार भाट रु.२१०।	३७३८
५४.	२८,०७५/०७/१९ प्रकृति पुस्तक पसललाइ सामान खरिदको रकम भुक्तानी गर्दा अग्रीम आयकर क ा नभएकाले असुल गरी राजश्व दा खला गर्ने	४६३०
५५.	४२,०७५/०९/१४ गाडी भाडा वापत रु २४०००। गुणलाल श्रेष्ठलाइ भुक्तानी भएकोमा बहालकर क िनभएकाले असुल गरी दा खला गर्नुपर्ने	२४००
५६.	पुर्ण संह खण्डलुक ५६८० र दिल बहादुर सुर्यबंशीलाइ ५६८० वना बील भुलबश मर्मतको रकम भुक्तानी गरेको पाइयो उक्त रकम असुली गर्ने	११३६०
५७.	सोममाया सोतीको पे फ हुदा कर दा खला छुट भएकोले असुली गरी कर दा खला गर्ने ढुवानी कर १८७०। अग्रीम कर ७२८। सा सु कर २०८।	२८०६
५८.	सुनिता मल्लको पे फ हुदा कर दा खला छुट भएकोले असुली गरी कर दा खला गर्ने	६५४

	ढुवानी कर ४३० अग्रीम कर ५२ सा सु कर १७२	
५९.	कर्मचारीबाट क ी भएको सा सु कर कार्यालयले दा खला गर्न छुटेको ले राजश्व दा खला गर्ने	३३८०
६०.	०९,०७६/०३/०३ अ मना श्रेष्ठको पेफ हुदा अग्रीम आयकर ११६९ र ढुवानीकर ५९५ दा खला नभएकाले असुल गरी दा खला गर्ने	१७६४

अनुसूची- १

बुलिङ्टार गाउँपालिकाकोसञ्चित कोष विवरण

२०७५।७६

प्रदेश : गण्डकी (रु.हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	आय				जम्मा आय	व्यय				मौज्दात
			गत वर्षको जिम्मेवारी	समानीकरण अनुदान	सशर्त तथा अन्य बजेट अनुदान	अन्य आय		चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
			१	२	३	४	५ (२+३+४)	६	७	८	९ (६+७+८)	१० (१+५-९)
१.	बुलिङ्टार गाउँपालिका	नवलपरासी (ब.सु.पू)	२५१५४	७३९००	१६५७२६	५१९८१	२९१६०७	१६७६७४	१०४९१६	९१९	२७३५०९	४३२५२

अनुसूची– २

बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

सि.नं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजू			बाँकी बेरुजू								
			दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	अशुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेश्की		
			सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजश्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	कर्मचारी	अन्य	जम्मा
१.	नवलपरासी (ब.सु.पू)	बुलिङ्टार गाउँपालिका	३९	२१	१५२५८	०	०	०	३९	२१	१५२५८	४१६६	९८४८	८२९	०	०	१०६७७	४१५	०	४१५

२०७५।७६

(रु.हजारमा)

अनुसूचि ३

अद्यावधिक वेरुजू स्थिति

(रु. हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	गत बर्ष सम्मको बाकी	यो वर्षको फछ्र्यौट	बाँकी	यो वर्ष सं.प.वाट कायम भएको वेरुजू	यो वर्षको वेरुजू	कुल बाँकी वेरुजू
१	बुलिङ्टार गाउँपालिका	नवलपरासी (ब.सु.पू)	१८९३१	०	१८९३१		१५२५८	३४१८९